

4654/2872

Az Iskolai Filmintézet diafilm sorozata

70. sz.

E M L Ő S Ő K . V.

Állattani sorozat: 19.

Készült: 1952. évben.

1. Főemlősök rendje. Az emlősök legfejlettebb fajai tartoznak e-rendbe. Jellemző, hogy szemeik előretekintők és nem oldaltállók, végtagjaikon már megjelenik a köröm, hüvelykujjuk a többi ujjal szembehelyezhető. Általában mindenevők. Agyvelejük erősen fejlett.

2. Félmajmok. Fogazatuk, karmaik a ragadozókéhoz hasonló. Szemgödrük előrenéző, lábaik a fán való ugró életmódhoz alkalmazkodtak. Agyvelejük még aránylag kicsi.

3. Lemur katta. Madagaszkár és Keletindia szigetén élő félmajom a Lemur. Szürke színe és csikoltsága a fák és sziklák színéhez alkalmazkodik. Igen élénk mozgású, gyümölcsesevő állat.

4. Indri. Madagaszkáron és Kelet Afrikában él a rovarevő indri. Igen rövid, tompa farka van. Fogságban könnyen megszelídíthető.

5. Igazi majmok. A majmok fejlettebb alrendjét képviselik. Az állatvilágban a legfejlettebb idegrendszert itt találjuk meg. Szemüregük zárt. Mellső végtagjuk hosszabb, mint a hátsó. Hüvelykujjuk a többi ujjal szembe helyezhető, a megfogáshoz alkalmazkodott. Az orrsövényük alapján két csoportra osztjuk őket; a./ szélesorru majmok, b./ keskeny orru majmok.

6. Széles orru majmok. Orrnyílásaik oldalt nézőek. Fogaik száma 36. /Az embernél 4-gyel több foguk van./ Az őserdőkben csoportosan élnek a fákon. Hosszu farkukkal ügyesen kapaszkodnak.

7. Köröm és karom. Az utolsó ujjpercet általában szarubevonat védi. Ha ez a szarubevonat az ujjpercet alulról is felülről is bevonja, akkor karomnak nevezzük. - Ha ez a szarubevonat csak az ujjperc felső felét beritja, körömnek nevezzük. Ennek megjelenése fejlődéstani szempontból igen fontos, mert az ember-réválásnak egyik jellegzetessége.

8. Bögőmajom. Délamerikában él a bögőmajom. Nevét erős bögő hangadásáért kapta. Állkapcsa erősen megnyult. Fák leveleivel táplálkozik. Hosszu, erős farkának csupasz felületével is ügyesen kapaszkodik a fákra.

9. Csuklyásmajom. Délindiában él a csuklyásmajom. Szintén a széleserru-majmek-esoportjába tartozik.

10. Keskenyorrú majmok. Hazájuk az óvilág. Orrsövényük keskeny, orrayilásaik-előre-irányulnak. Fogaik száma 32. Farkuk nem fogófarok, néha csökevényes is lehet, sőt hiányozhat is. Táplálékuk főleg gyümölcs, de rovarokat, gyíkokat is esznek.

11. Pávián. Sziklás területeken nagy társaságokban él a pávián. Életmódja eltér a fán lakó majmokétól, mert a sziklás talajon főleg rovarokkal és apróbb gerincesekkel táplálkozik. /Ülőgumóik vannak/.

12. Cerkof. Társas életmódot folytatnak a cerkofok. Élénk hangot adnak. Arcfintorokkal is kifejezik magukat.

13. Bunder. Ázsiában honos. Első pár végtagja a fán való életmódhoz-alkalmazkodva hosszabb, pofazaeskója nincs. Ülőgumója van. Az állatkertek kedvelt állata, - a fogságot jól bírja.

14. Törökmaajom. Európa egyedüli majom faja. Gibraltár szikláin-él.

15. Emberszabású majmok. Testalkatban és értelemben a keskenyorrú majmok-csoportján-belül az emberszabású majmok állnak legközelebb az emberhez. Fogazatuk igen eltér az ősi ragadozó tipustól, mert csak a szemfogaik hegyes tépőfogak, a metszőfogak laposak, a zápfogaik gumós felületűek. - Ülőgumóik, farkuk nincsen. Közülük egyesek már emelkedett testtartásban is tudnak járni.

16. Orángután. Szumátra szigetén él az orángután. Arca teljesen-esupasz. Főleg gyümölcsökkel táplálkozik. Életének nagyrészt a fákon tölti.

17. Csimpánz. Afrika őserdeiben él a csimpánz. Társaságkedvelő állat. Két lábra emelkedve is jár. Fészket, lakóhelyét fákon építi.

18. Csimpánz kéz és láb. A felső ábrán a kéz ábráját látjuk a fogáshoz-alkalmazkodott hosszú ujjakat, rajtuk a körmöket, valamint a többivel szembehelyezhető hüvelykujjait.- Az alsó képen a csimpánz lábán is a hüvelykujj a többitől erősen elkülönül, ami szintén a fogáshoz való alkalmazkodást jelenti.

19. Gorilla. Afrika forróégyövi erdeiben él a gorilla. Külseje félelmetes. Felingerelve még az embert is megtámadja. Gyümölcsökkel táplálkozik.

20. Gorilla kéz és láb. A gorilla keze rövid, széles és vaskos. Tenyere-és-talpa-esupasz, ami az emberszabásu majmokra jellemző. A kéz és a láb formája is hasonlatosságot mutat az ember hasonló végtagjával.

FELSŐOKTATÁSI JEGYZETELLÁTÓ VÁLLALAT BUDAPEST

Felelős vezető: Heitter Imre

8-2319/70/PE.